

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/24629,Ruch-Oporu-Niezaleznego-Zrzeszenia-Studentow.html>
19.05.2024, 12:06

Ruch Oporu Niezależnego Zrzeszenia Studentów

Hasło wydrukowane w **Tom III**

Ruch Oporu Niezależnego Zrzeszenia Studentów, podziemna struktura powstała 14 X 1982 w Krakowie po zjednoczeniu Akademickiego Ruchu Samoobrony (utworzonego 9 I 1982), Niezależnych Grup Oporu, Studenckiej Grupy Oporu, Studenckich Grup Samoobrony, Studenckiego Koła Oporu Społecznego oraz 2 grup uczelnianych (bez nazwy). W IV 1982 doszło do pierwszych rozmów pomiędzy przedstawicielami ARS, NGO i SGO: dot. metod działania i współpracy, omawiano także koncepcje zjednoczenia podziemnego ruchu studenckiego w Krakowie. 6 V 1982 Marek Domagała zorganizował wspólne spotkanie 3 organizacji podziemnych: ARS, NGO i SGO. Jego efektem było przeprowadzenie 15-minutowego strajku 13 V na krakowskich uczelniach oraz manifestacji (we współpracy z Krakowską Komisją Wykonawczą NZS) na Rynku Głównym (brutalnie spacyfikowanej). Ostatecznie RO NZS ukonstytuował się 14 X 1982 po wielu kolejnych rozmowach, których celem była m.in. eliminacja grup i osób podejrzanych o współpracę z SB. Gł. twórcami RO NZS byli: M. Domagała, Jerzy Mielniczuk, Robert Rychlicki i Henryk Małecki (ARS) – wszyscy z Akademii Górniczo-Hutniczej. Organem koordynującym i inspirującym działania grup wchodzących w skład RO stała się Krakowska Rada RO NZS, w której znaleźli się przedstawiciele poszczególnych struktur. „Ruch Oporu” w nazwie miał wyrażać bezpośredni związek z grupami wchodzącymi w skład tej struktury. Z kolei druga część – NZS – świadczyła o odwołaniu się do tradycji największej organizacji studenckiej, wskazując jednocześnie na naturalną kontynuację jego idei w nowych warunkach. Jednakże ruch nie zamierzał wiernie odtwarzać struktur organizacyjnych NZS-u, a swoją działalność oparł na realnie istniejących grupach. Celem RO NZS (zawartym w deklaracji programowej z 12 V 1983) było wywalczenie elementarnych

praw człowieka i dążenie do odzyskania suwerenności poprzez organizowanie protestów (m.in. 13. dnia każdego mies. w Krakowie), wydawanie pism podziemnych, akcje samokształceniowe, rozwój niezależnej kultury, pomoc represjonowanym oraz działania na rzecz samorządności i autonomii uczelni; dopuszczano działania zarówno konspiracyjne, jak i jawne. RO NZS skupiał studentów 8 krakowskich uczelni: głównie AGH oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego, Politechniki Krakowskiej i Wyższej Szkoły Pedagogicznej. W działalność zaangażowanych było ok. 500 osób, z czego ok. 100 jako uczestnicy najważniejszych działań (w 1983 SB oceniała liczebność RO NZS na 200–300 czynnych studentów, których popierać miało ok. 3 tys.). Do najaktywniejszych należeli m.in.: J. Mielniczuk, Una Gurawska, Anna Moskal, Ilona Ośko, Marta Piróg, M. Domagała, Teresa Uryga, Piotr Semkowicz, Konrad Sobol, Dariusz Piekło, Tadeusz Górczyk, Jurek (Józef) Jurecki, Maciej Dudek, R. Rychlicki, H. Małecki, Dariusz Warpas, Dariusz Rupiński, Jerzy Szmid, Aleksander Piecuch, Tomasz Tylka, Andrzej Firek, Krzysztof Pałka, Sławomir Onyszko. Pierwszą akcją RO NZS był 4-godzinny strajk absencyjny na uczelniach 10 XI 1982 w odpowiedzi na delegalizację „S”, wieczorem doszło także w Krakowie do studenckich manifestacji. 17 II 1983, w 2. rocznicę rejestracji NZS, zorganizował Dzień NZS – kilkutyśieczną manifestację po mszy u oo. Dominikanów i wmurowanie tablicy pamiątkowej (z napisem: „Daj nam poczucie siły i Polskę daj nam żywą”) u zbiegu ul. Jagiellońskiej i Olszewskiego pod figurą Matki Boskiej Łaskawej. Uroczystości poprzedziły akcje malowania napisów i plakatowe, rozrzucania ulotek oraz 16 II pierwsza emisja podziemnego Radia NZS; wcześniej powołano Międzyuczelniany Komitet Obchodów Dnia NZS. W V 1983, przed pielgrzymką Jana Pawła II, rozpoczęto wielką akcję malowania napisów w Miasteczku Studenckim Największe akcje przeprowadzono z 7/8 VI – na obiektach mieszkalnych i usługowych wymalowano ok. 50 napisów. Także 5 VI 1983 z inicjatywy RO NZS wmurowano drewniany krzyż (6 x 2 m) w Miasteczku Studenckim, poświęcony ofiarom stanu wojennego (przetrwał kilka godz.). Ponadto RO NZS organizował akcje wygaszania świateł w akademikach układających się w napisy i symbole (m.in. 16 XII 1983),

rozpylania w Studium Wojskowym AGH i siedzibach PZPR kwasu masłowego; w 1983 przeprowadził akcję (M. Domagała, R. Rychlicki, J. Jurecki) przy ul. Basztowej z użyciem wyrzutni ulotek z samowyzwalaczem, transparentów (z napisem „Solidarność”) oraz sprzętu nagłaśniającego. RO wspierał działania podziemnej „S” oraz inicjatywy KPN, a od 1985 Ruchu WiP, m.in. poprzez organizowanie bojkotu wyborów do rad narodowych i Sejmu PRL (w tym zrywanie plakatów i ogłoszeń wyborczych, obserwację lokali wyborczych), druk ulotek i pism (m.in. „Hutnika”), współpracował m.in. z Krakowską Komisją Wykonawczą NZS. RO NZS wydawał podziemne pisma: „Póki My Żyjemy”, „Gazetka Krakowska”, „Dokumenty i Analizy”, „Kurier Studencki”, „Krzyk”, „Barykada”, „Z Ukrycia”, „Przegląd Akademicki” oraz liczne ulotki. Kolportował zarówno swoje wydawnictwa, jak i te wydawane w Krakowie oraz w in. regionach. W poł. l. 80. działalność i rola RO NZS zostały ograniczone w wyniku opuszczenia murów uczelni przez czołowych działaczy, którzy studia rozpoczynali na przełomie l. 70/80. Pozostali angażowali się często w nowo powstające struktury oraz w działalność samorządu studenckiego.

Jarosław Szarek, Sławomir Chmura

[Kraków Region Małopolska](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)